NOTY O AUTORACH

Henryk B a t o w s k i, profesor, historyk, publicysta. Urodzony w 1907 r. we Lwowie. Studia na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

W czasie wojny więziony w hitlerowskim obozie koncentracyjnym (1939-1940); od 1941 do 1945 r. uczestnik tajnego nauczania Uniwersystetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Przed wojną – dziennikarz, w latach 1927-1935 korespondent zagraniczny w Pradze i Belgradzie. Od 1936 do 1939 lektor języków zachodniosłowiańskich na UJ w Krakowie. Po wojnie wykładowca historii, red. naczelny miesięcznika „Życie Słowiańskie" w latach 1945-1948, pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Warszawskiego do 1956 r., od 1956 do 1977 na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Członek Komitetu Nauk Historycznych PAN, przewodniczący Komisji Historii Narodów Słowiańskich i Europy Środkowej przy tym Komitecie (1971-1980), Międzynarodowej Komisji Studiów Słowiańskich (1968-1980 wiceprezes). Wiceprezes Komitetu Słowiańskiego w Polsce.

Odznaczony Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Orderem Białego Lwa V klasy (Czechosłowacja), Orderu Cyryla i Metodego I klasy (Bułgaria), Orderu Sztandaru ze Złotym Wieńcem i Gwiazdy ze Złotym Wieńcem (Jugosławia).

Główne obszary badań: nowożytna i najnowsza historia Europy, szczególnie Słowiańszczyzny.

Najważniejsze publikacje: *Unia czesko-słowacka* (1931); *Państwa bałkańskie 1800-1923); Zwięzły zarys dziejów Słowiańszczyzny* (1948); *Kryzys dyplomatyczny w Europie jesień 1938-wiosna 1939* (1962); *Ostatni tydzień pokoju* (1964), *Rozpad Austro-Węgier* (1965); *Pierwsze tygodnie wojny* (1967); *Austria i Sudety 1919-1938* (1968); *Wojna a dyplomacja 1945* (1973); *Zdrada monachijska* (1975); *Europa zmierza ku przepaści* (1977); *Między dwiema wojnami 1919-1939* (1988).

Bogumiła B e r d y c h o w s k a, magister filologii polskiej. Urodzona w 1963 r. w Nowym Sączu. Studia polonistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, obecnie studium doktoranckie z literatury współczesnej. Od 1989 r. radca do spraw działalności kulturalnej mniejszości narodowych przy Ministerstwie Kultury i Sztuki.

Główne obszary badań: współczesna polska literatura emigracyjna (Józef Mackiewicz), obraz Ukrainy i Ukraińców w polskiej prozie powojennej.

Autorka tłumaczeń literatury ukraińskiej publikowanych w prasie niezależnej.

Adam B i e ń, magister praw, były minister Rządu Polskiego na Uchodźstwie i Delegat Rządu na Kraj. Urodzony w 1899 r. w Ossali (ziemia sandomierska). Studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim. Ochotnik w wojnie polsko-radzieckiej 1920 r.

W okresie wojny uczestnik konspiracyjnej organizacji Stronnictwa Ludowego ROCH (przewodniczący komisji prawnej). W latach 1943-1945 I zastępca Delegata Rządu na Kraj, minister do Spraw Kraju, przewodniczący Komisji Narodowościowej Delegatury Rządu. Uczestnik Powstania Warszawskiego, w sierpniu 1944 sprawujący, jako Delegat Rządu, władzę cywilną w Warszawie. Wydawca dwóch numerów powstańczego Dziennika Ustaw. W 1945 r. uczestnik tzw. procesu szesnastu Polaków w Moskwie. Po procesie więziony pięć lat na Łubiance. W 1949 – powrót do kraju.

Przed wojną – sędzia sądu okręgowego w Warszawie. Po wojnie, w latach 1950-1953 tłumacz literatury rosyjskiej – odsunięty od pracy w sądownictwie. Od 1953 do 1974 adwokat w Przasnyszu.

Członek przedwojennego Związku Młodzieży Wiejskiej (w latach 1929-1931 prezes) oraz Związku Teatrów Ludowych (prezes w latach 1927-1939).

Wyróżniony licznymi odznaczeniami, najważniejsze to Krzyż Oficerski Orderu Polonia Restituta (w kraju) i Krzyż Komandorski z Wstęgą i Gwiazdą Orderu Polonia Restituta (w Londynie). Laureat kilku nagród pisarskich.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Jaka ma być „Trzecia Polska"* (1940); *Bóg wysoko – dom daleko* (1981); *Bóg jest wyżej – dom jest dalej* (1986); *Rezurekcja* (1986); *Wyprawa moskiewska* (1989) oraz tłumaczenia literatury rosyjskiej i liczne artykuły do pism młodzieżowych.

Philipp von Bismarck, doktor, przedsiębiorca, polityk. Prawnuk kanclerza Rzeszy Ottona von Bismarcka; ziemianin. Urodzony w 1913 r. w Jarchlinie koło Nowogardu (Pomorze). Studia z zakresu ekonomii na uniwersytecie we Fryburgu (RFN) i w Harwardzie (USA).

W czasie wojny członek sztabu generalnego w randze majora, uczestnik podziemnego ruchu oporu przeciw Adolfowi Hitlerowi.

Po studiach czynny – na czołowych stanowiskach – w resorcie gospodarstwa rolnego w RFN. W latach 1969-1979 poseł do Bundestagu, 1979-1989 zaś członek Parlamentu Europejskiego. Obecnie przewodniczący Związku Pomorzan. Od r. 1976 członek powołanego wspólną decyzją Kanclerza RFN Helmuta Schmidta oraz I Sekretarza PZPR Edwarda Gierka Polsko-Niemieckiego Forum dla Pogłębienia Wzajemnego Porozumienia i Współpracy. Po wojnie kilkakrotnie goszczony w Polsce.

Zbigniew Brzeziński, profesor, politolog, polityk, ekspert od spraw międzynarodowych. Urodzony w 1928 r. w Warszawie, syn polskiego dyplomaty. Studia na Uniwersytecie Mac Gill w Kanadzie i Harvard w USA (nauki polityczne). W latach 1953-1960 pracownik naukowy bostońskiego Harvardu. Od 1960 profesor Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku, wieloletni kierownik Instytutu Badań nad Komunizmem (później – Instytutu Zmiany Międzynarodowej).

W latach 1966-1968 członek Działu Planowania Politycznego Departamentu Stanu USA. Członek gabinetu prezydenta J. Cartera, od 1977 do 1981 r. doradca prezydenta Stanów Zjednoczonych do Spraw Bezpieczeństwa Narodowego, a w latach 1987-1988 członek Komisji Bezpieczeństwa Narodowego Departamentu Stanu do Spraw Strategii Długoplanowej. W czasie kampanii prezydenckiej w r. 1988 współprzewodniczący Grupy Doradców do Spraw Bezpieczeństwa Narodowego przy G. Bushu. Były członek Rady Dyrektorów „Amnesty International" oraz Rady Stosunków Międzynarodowych.

Obecnie doradca w Centrum Badań Strategicznych i Stosunków Międzynarodowych. Profesor amerykańskiej polityki zagranicznej w katedrze fundacji R. E. Osgooda na Wydziale Badań Stosunków Międzynarodowych im. Paula Nitze'a Uniwersytetu Johna Hopkinsa w Waszyngtonie.

Członek Rady Dyrektorów Narodowego Funduszu dla Demokracji, Rady Zarządu „Freedom House", Zarządu Trójstronnej Komisji (w latach 1973-1976 dyrektor), Prezydenckiej Rady Doradców Wywiadu Zagranicznego i in. Członek Amerykańskiej Akademii Nauki i Sztuki.

Wyróżniony Medalem Wolności, przyznanym przez prezydenta USA, nagrodą im. Humberta Humphreya, nadaną przez Instytut Studiów Politycznych, oraz tytułami honorowymi kilku uniwersytetów, m.in. w 1990 r. doktoratem honoris causa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Główny obszar badań: współczesne stosunki międzynarodowe.

Najważniejsze publikacje książkowe: *The Soviet Bloc* (1960); *Between Two Ages* (1970); *Game Plan* (1986); *Power and Principle* (1983); *The Grand Failure. The Birth and Death of Communism in the Twentieth Century* (1989); niektóre wydane za granicą także w języku polskim.

Rocco Buttiglione, profesor, filozof, prawnik. Urodzony w 1948 r. w Gallipoli (Lecce). Studia uniwersyteckie w Urbino. Profesor Internationale Akademie für Philosphie (Liechtenstein). Założyciel i współpracownik Instytutu ISTRA w Mediolanie, współpracownik wielu czasopism, m.in. „Il Nuovo Areopago", „Il Sabato", „30 Giorni". Uczestnik ruchu „Communione e Liberazione".

Główne obszary badań: antropologia filozoficzna, etyka, myśl Karola Wojtyły, teoria dialektyki, filozofia kultury i polityki, prawo.

Najważniejsze publikacje książkowe: *La controversia fra Marks e Bauer* (1972); *Dialettica e nostalgia* (1979); *La crisi dell'economia marxista* (1979); *Il pensiero di Karol Wojtyła* (1982); *L'uomo e il lavoro* (1982).

Krzysztof Dybciak, docent, historyk i teoretyk litaratury. Urodzony w 1948 r. w Łukowie. Studia polonistyczne na Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1971-1985 pracownik Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. W latach 1972-1978 sekretarz redakcji czasopisma „Teksty". Od 1985 pracownik naukowo-dydaktyczny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Członek Towarzystwa Naukowego KUL, kolegium redakcyjnego kwartalnika „Ethos", Klubu Inteligencji Katolickiej w Warszawie oraz członek Jury Nagrody im. Stanisława Vincenza.

Wyróżniony nagrodą POLCUL (Australia).

Główne obszary badań: historia i teoria literatury.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Gry i katastrofy* (1980) (nagroda Fundacji Kościelskich w Genewie w 1981 r.); *La grande testimonianza* (1981); *Personalistyczna krytyka literacka. Teoria i opis nurtu z lat trzydziestych* (1981); *Szczepański* (1982); *Wiersze z czasów gier i katastrof* (1982); *Polen im Exil. Eine Anthololgie* (1988).

Autor licznych artykułów krytycznoliterackich, esejów oraz wierszy drukowanych w czasopismach katolickich i literackich.

Jerzy Ficowski, pisarz. Urodzony w 1924 r. w Warszawie. Studia filozoficzne i socjologiczne na Uniwersytecie Warszawskim.

W okresie okupacji – w Warszawie. W 1939 r. łącznik Ligi Obrony Przeciw Pożarowej. Żołnierz Pułku Armii Krajowej „Baszta". W 1943 r. więziony na Pawiaku. Uczestnik Powstania Warszawskiego. Jeniec obozów w Niemczech.

Członek Związku Literatów Polskich (od 1948 do rozwiązania), obecnie członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Polskiego PEN-Clubu (od trzech kadencji w Zarządzie), brytyjskiego Towarzystwa Badania Folkloru Cygańskiego. W latach 1978-1981 członek KSS Komitetu Obrony Robotników.

Laureat m. in. Nagrody Fundacji im. Alfreda Jurzykowskiego (USA) oraz nagrody literackiej Kacetnik (Izrael).

Autor poezji, prozy beletrystycznej, studiów i prac edytorskich dotyczących biografii i twórczości Brunona Schulza, prac o historii i obyczajach Cyganów w Polsce, przekładów poezji cygańskiej, żydowskiej i in. oraz książek dla dzieci.

Ważniejsze publikacje książkowe: *Ołowiani żołnierze* (1948); *Moje strony świata* (1957); *Cyganie na polskich drogach* (1965); *Regiony wielkiej herezji – szkice o życiu i twórczości Brunona Schulza* (1967); *Ptak poza ptakiem* (1968); *Wiersze niektóre* (1970); *Czekanie na sen psa* (1970); *Gryps* (1979); *Odczytanie popiołów* (1979); *Śmierć jednorożca* (1981); *Demony cudzego strachu* (1986); *Okolice Sklepów Cynamonowych* (1986); *Cyganie w Polsce, dzieje i obyczaje* (1989); *W sierocińcu świata – rzecz o Witoldzie Wojtkiewiczu* (w druku). Wiele książek tłumaczonych na języki: francuski, angielski, niemiecki, szwedzki, hebrajski, włoski, japoński i in. wydanych za granicą.

Alfons H o r t e n, przedsiębiorca, polityk. Urodzony w 1907 r. w Sablon koło Metz w Lotaryngii. Studia na uniwersytecie w Berlinie. Po studiach czynny w resorcie gospodarki rolnej, także w kierowniczych gremiach; m. in. po wojnie w swoim rodzinnym przedsiębiorstwie. Od r. 1949 współpracownik kanclerza RFN Ludwika Erharda przy realizacji rynku uspołecznionego. Współzałożyciel powstałej w r. 1963 Rady Gospodarczej przy Chrześcijańskiej Unii Demokratycznej (CDU) oraz powstałego przy tejże Unii Związku Przedsiębiorców. W latach 1969-1972 poseł do Bundestagu RFN. Współzałożyciel Internationale Akademie für Philosophie (Liechtenstein).

Adam H l e b o w i c z, magister historii. Urodzony w 1962 r. w Gdańsku. Studia z zakresu historii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Od stycznia 1988 r. redaktor biuletynu kwartalnego „Pobratymcy".

Główne obszary badań: Kościół katolicki na Litwie, Białurosi, Ukrainie, a następnie jego losy w ZSRR.

Autor artykułów na temat mniejszości narodowych w Polsce, Europie Wschodniej i Kościoła katolickiego w ZSRR drukowanych w prasie katolickiej i niezależnej.

Jan Tomasz G r o s s, profesor, socjolog. Urodzony w 1947 r. w Warszawie. Studia m. in. na uniwersytecie Yale. Uczestnik wydarzeń marcowych 1968 r. Od r. 1969 za granicą. Obecnie pracownik naukowy Emory University w Atlancie (USA).

Główne obszary badań: studia nad Rosją i Europą Wschodnią, socjologia polityczna społeczeństw totalitarnych.

Publikacje książkowe: m. in. *Polish Society under German Occupation* (1979); *War through Children's Eyes* (współred., 1981); *„W czterdziestym nas matko na Sybir zesłali..."* (współred., 1983); *Rewolution from Abrod. The Soviet Conquest of Poland's Western Ukraine and Western Belorussia* (1988).

Anna Teresa Ł u k o w s k a, magister filologii polskiej. Urodzona w 1948 r. w Steniatynie (woj. zamojskie). Studia z zakresu filologii polskiej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W latach 1971-1973 nauczycielka na Lubelszczyźnie. Od r. 1973 do 1982 pracownik międzywydziałowego Instytutu Filozofii i Socjologii UMCS. Obecnie księgarz w Ośrodku Rozpowszechniania Polskiej Akademii Nauk.

Członek Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.

Główne obszary badań: estetyka, filozofia literatury, współczesna literatura polska. Autorka artykułów zamieszczanych w prasie specjalistycznej i niezależnej.

Bohdan K r ó l i k o w s k i, doktor, pisarz, historyk. Urodzony w 1934 r. w Wilnie. Studia z zakresu filologii polskiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim oraz na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1956 pracownik Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, obecnie starszy kustosz dyplomowany.

Członek Towarzystwa Naukowego KUL, Związku Literatów Polskich (od 1981 do rozwiązania prezes Oddziału Lubelskiego), Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Broni i Barwy (od 1987 wiceprezes Zarządu Głównego). Członek Lubelskiego Klubu Jeździeckiego.

Główne obszary zainteresowań: historia kultury staropolskiej, pamiętnikarstwo staropolskie, historia wojskowości, dzieje polskiego munduru.

Laureat m. in. nagrody im. B. Prusa za cykl powieściowy *Błażeja Siennickiego diariusz z wojny szwedzkiej* i dalsze, zwycięzca konkursu literackiego z okazji 600-lecia Jasnej Góry (za powieść *Fortalicjum Marianum*).

Autor 13 powieści, wśród nich: *Generała artylerii konnej żywot własny* (1979); *Pamięć wrzosu* (1981); *Szable nie rdzewiały* (1983); *Bez amarantów. Ułańska jesień* (1989); *Wiatr na szablach* (w druku).

Bogusław Mansfeld, doktor historii sztuki. Urodzony w 1936 r. w Gdyni. Studia z zakresu historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1966 r. pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, obecnie adiunkt na Wydziale Sztuk Pięknych. W latach 1975-1977 również pracownik Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku.

Członek Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Towarzystwa Naukowego w Toruniu, ICOM/UNESCO.

Główne obszary badań: historia sztuki XIX i XX w. (m. in. zagadnienie stosunku III Rzeszy i ZSRR do kultury polskiej w latach 1939-1941), historia muzealnictwa i muzeologia, krytyka artystyczna.

Autor artykułów z powyższych dziedzin drukowanych w czasopismach specjalistycznych i niezależnych.

Małgorzata Melchior, magister socjologii. Urodzna w 1951 r. w Warszawie. Studia z zakresu profilaktyki społecznej i resocjalizacji na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1974 r. pracownik Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW, obecnie na stanowisku wykładowcy.

Członek Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Główne obszary badań: niezależne samorządy pracownicze, problematyka tożsamości społecznej, Solidarność jako ruch społeczny.

Autorka kilku artykułów.

Leszek Moczulski, magister prawa, historyk, przewodniczący Konfederacji Polski Niepodległej. Urodzony w 1930 r. w Warszawie. Studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim, historyczne na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, polityczne i dziennikarskie w Akademii Nauk Politycznych.

Od 1950 r. pracownik i współpracownik wielu redakcji, m. in. „Życia Warszawy", „Wsi", „Dookoła świata", „Radaru" (współtwórca), gazet zakładowych oraz Telewizji Polskiej – wielokrotnie zwalniany z przyczyn politycznych. Mimo zakazu pracy w dziennikarstwie od 1959 r. współpracownik (pseudonim: Leszek Karpatowicz) „Więzi", a w latach 1961-1977 pracownik „Stolicy". Redaktor i autor licznych wydawnictw podziemnych.

Od połowy lat pięćdziesiątych związany z piłsudczykowskim konspiracyjnym nurtem niepodległościowym (nn), w latach 1974-1975 jego kierownik. Od 1977 r. działacz Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, twórca i redaktor (do 1978 r.) miesięcznika „Opinia". W 1979 założyciel i od tegoż roku przewodniczący KPN. Redaktor teoretycznego pisma ruchu niepodległościowego „Droga" (1978-1980) i „Gazety Polskiej" (od 1979).

Represjonowany za działalność polityczną, wielokrotnie od 1946 r. aresztowany, skazywany i więziony (m. in. od 1980 do 1986 r. z ok. 8-miesięcznym okresem wolności).

Członek Polskiego Towarzystwa Historycznego, Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, Stowarzyszenia Autorów ZAIKS.

Odznaczony m. in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (Londyn).

Główne obszary badań: geopolityka, korelacje między polityką a strategią, czynniki gospodarcze w polityce, najnowsza i współczesna historia powszechna.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Miecz Nibelungów. Zarys historii armii pruskiej i niemieckiej 1618-1967* (1968); *Kronika wydarzeń w Warszawie 1939-1949* (współautor, 1970); *Dylematy – Wstęp do historii politycznej Europy Zachodniej 1945-1970* (1971); *Wojna Polska* (1972); *Geneza PRL* (pseudonim: Natalia Naruszewicz, 1976); *Narodziny PRL* (pseudonim: Natalia Naruszewicz, 1978); *Rewolucja bez rewolucji* (1979); *Walki strajkowe w Polsce* (1980); *Sytuacja* (1984); *Trzecia Rzeczpospolita. Zarys ustroju politycznego* (1985); *Krajobraz przed bitwą* (1987); *Moloch* (1988). Autor licznych artykułów m. in. na temat problemów polityczno-militarnych współczesnej Europy i Niemiec, II wojny światowej (zwłaszcza Września) oraz historii najnowszej i sytuacji politycznej PRL.

Wanda Ossowska, pielęgniarka. Urodzona w 1912 r. w Kunicach koło Opoczna. Absolwentka średniej szkoły pielęgniarskiej. Do chwili wybuchu wojny przełożona pielęgniarek PCK we Lwowie. W 1939 r. zmobilizowana i przydzielona do czołówki chirurgicznej 604 szpitala wojennego. W 1940 r., jako kurier organizacji Służba Zwycięstwa Polski (później AK), aresztowana przez NKWD w drodze do Warszawy i przez pół roku więziona. Od 1941 szef wydziału łączności komórki wywiadu ofensywnego „Stragan". W 1942 aresztowana przez gestapo i osadzona na Pawiaku. Od 1943 do 1945 r. więziona w obozach koncentracyjnych na Majdanku, w Oświęcimiu i w Ravensbrück-Neustadt Glevé. Po zakończeniu wojny – w Warszawie. W 1945 aresztowana przez UB Poznań.

W latach 1946-1955 kierownik sali operacyjnej Kliniki Ortopedycznej prof. A. Grucy w Warszawie. Od 1955 do 1986 roku technik RTG. Obecnie na emeryturze.

Członek PCK, Stowarzyszenia Żołnierzy AK oraz Towarzystwa Opieki nad Majdankiem.

Wyróżniona Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami (Londyn 1949), Krzyżem Armii Krajowej (Londyn 1968) oraz licznymi odznaczeniami PRL, m. in. Za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia i Odznaką PCK I stopnia.

Główne publikacje: *Wspomnienia więźniów Pawiaka 1939-1944* (współautor, 1964); *Ten jeden dzień* (współautor, 1978); *Przeżyłam... Lwów-Warszawa* (1990).

Anna Pawełczyńska, profesor, socjolog. Urodzona w 1922 r. w Pruszkowie pod Warszawą. Studia socjologiczne na Uniwersytecie Warszawskim.

Po wybuchu wojny praca w szpitalnictwie i praca kolportera w organizacji konspiracyjnej „Pobudka". W latach 1940-1942 łączniczka w Związku Walki Zbrojnej. Po aresztowaniu w 1942 więźniarka Pawiaka, obozu w Oświęcimiu (udział w organizacji konspiracyjnej „Grupa Oświęcim") i obozu Tlossenbürg aż do ucieczki z transportu ewakuacyjnego w 1945 r.

W latach 1949-1953 praca w Miastoprojekcie Zjednoczenia Osiedli Robotniczych. Od 1952 do 1956 roku starszy asystent w Zakładzie Kryminologii PAN, a od 1957 do 1960 w Katedrze Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1957-1964 dyrektor Ośrodka Badania Opinii Publicznej przy Polskim Radiu i Telewizji. Następnie, od 1964 r. do przejścia na emeryturę w 1980 r. pracownik naukowy Polskiej Akademii Nauk, najpierw w Pracowni Badania Kultury Współczesnej, potem w Zespole Prognoz Społecznych.

Członek Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, kilku komitetów PAN, komisji ekspertów przy Ministerstwie Kultury oraz przy Komisji Planowania. W latach 1956-1967 członek PZPR.

Laureatka nagrody im. Stnisława Ossowskiego i nagrody „Polityki" za książkę *Wartości a przemoc*.

Główne obszary działalności naukowej i społecznej; przestępczość nieletnich, problematyka badania opinii publicznej, badania nad kulturą.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Przestępczość grup nieletnich* (1964); *Dynamika przemian kulturowych na wsi* (1966); *Studia nad czytelnictwem* (1969); *Urbanizacja kultury w Polsce* (współautor, 1972); *Wartości a przemoc – zarys socjologiczny problematyki Oświęcimia* (1973); *Values and Violence in Auschvitz* (1979); *Żywa historia – pamięć i ocena lat okupacji* (1977); *Czas człowieka* (1986).

Tadeusz Przeciszewski, profesor, prawnik, ekonomista. Urodzony w 1922 r. w Sierpcu. Studia z zakresu prawa na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, z zakresu nauk ekonomicznych w Szkole Głównej Handlowej oraz na Uniwersytecie Warszawskim.

W okresie II wojny światowej aktywny działacz Narodowej Organizacji Wojskowej oraz członek konspiracyjnej Akademickiej Sodalicji Mariańskiej.

Praca naukowa w Instytucie Gospodarstwa Narodowego (1945-1947), na Uniwersytecie Warszawskim (1946-1948 i 1957-1984) oraz w Instytucie Budownictwa Mieszkaniowego (1956-1965). W latach 1948-1953 uwięziony. Od r. 1964 pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersyte-

tu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, obecnie kierownik Zakładu Planowania Społecznego, Gospodarczego i Przestrzennego.

Członek Sekcji Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego (1964-1967 wiceprzewodniczący), Towarzystwa Kultury Moralnej (1973-1976 wiceprezes), Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej (1976-1987 wiceprezes) i innych organizacji katolickich.

Wyróżniony licznymi nagrodami i odznaczeniami, m. in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Główne obszary badań: teoria ekonomii, polityki ekonomicznej i planowania, reforma gospodarcza.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Wydatki i preferencje mieszkaniowe ludności na tle polityki gospodarczej państwa* (1963); *Gospodarka mieszkaniowa w gospodarce narodowej* (1969); *Sprawność kształcenia w szkolnictwie wyższym* (red., 1970); *Planowanie społeczne a polityka społeczna* (1987). Autor licznych artykułów.

Anna Radziwiłł, doktor, pedagog. Urodzona w 1939 r. w Sichowie Dużym na Kielecczyźnie. Studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1960 r. do chwili obecnej nauczycielka szkół warszawskich: Liceum Ogólnokształcącego im. J. Lelewela (1960-1983) i Liceum Ogólnokształcącego im. J. Zamojskiego (od 1982 r.). Przez okres 12 lat – dyrektor liceum.

Współuczestniczka wielu prac związanych z projektowaniem reform oświatowych komisji do spraw młodzieży – m. in. współpraca z Konwersatorium „Doświadczenie i Przyszłość", Radą Prymasowską, NSZZ „Solidarność", Polskim Towarzystwem Historycznym oraz władzami oświatowymi. Uczestniczka obrad „okrągłego stołu". Od wyborów w 1989 r. członek Senatu PRL. Wiceminister Oświaty w rządzie powołanym przez premiera T. Mazowieckiego.

Autorka artykułów dotyczących problematyki oświatowej oraz dziejów PRL. Główne publikacje książkowe: *Próby diagnozy* (współautor, 1969) *O współdziałaniu między szkołą a domem* (1975): *Ideologia wychowawcza w Polsce w latach 1948-1956* (1981).

Irena Sławińska, profesor, teatrolog, historyk literatury. Urodzona w 1913 r. w Wilnie. Studia na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie oraz na Sorbonie. W czasie wojny – praca w tajnym nauczaniu na Wileńszczyźnie.

Po wojnie pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w 1949 r. wydalona z uczelni. Od 1949 r. współpracownik Komisji Historii Literatury Polskiej w Polskiej Akademii Umiejętności. Od 1950 r. adiunkt, a następnie profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (obecnie emerytowany).

Profesor wielu zagranicznych uczelni, m. in. w Providence, Urbana (USA), Louvain (Belgia), Fryburgu (Szwajcaria), Toronto (Kanada).

Kierownik Katedry Dramatu i Teatru oraz Katedry Literatury Porównawczej Wydziału Nauk Humanistycznych KUL. Członek PEN-Clubu oraz kilku towarzystw naukowych o zasięgu międzynarodowym; członek Rady Naukowej Instytutu Jana Pawła II KUL.

Wyróżniona m. in. medalem „Za wybitne osiągnięcia w dziele umacniania więzi Polonii z Macierzą" i Nagrodą im. Idziego Radziszewskiego.

Główne obszary badań: filozofia (gł. antropologia) teatru, nowe teorie teatru, dramat europejski, zwłaszcza poetycki (szczególnie Eliot, Claudel), współczesny teatr religijny w Polsce i na świecie.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Tragedia w epoce Młodej Polski* (1948); *O komediach Norwida* (1953); *Sceniczny gest poety. Zbiór studiów o dramacie* (1960); *Reżyserska ręka Norwida* (1971); *Współczesna refleksja o teatrze. Ku antropologii teatru* (1979, tłumaczona na j. franc.); *Wśród mitów teatralnych Młodej Polski* (red., 1983); *Odczytywanie dramatu* (1988); *Moja gorzka europejska ojczyzna* (1988).

Zygmunt Walter-Janke, doktor, generał brygady, historyk. Urodzony w 1907 r. w Łodzi. Studia w Oficerskiej Szkole Artylerii w Toruniu, Wyższej Szkole Wojennej w Warszawie oraz – z zakresu historii – na Uniwersytecie Łódzkim i Uniwersytecie Warszawskim.

Oficer zawodowy 7 Wielkopolskiego Dywizjonu Artylerii Konnej w Poznaniu, po wybuchu wojny oficer sztabu i szef sztabu Kresowej Brygady Kawalerii z Armii „Łódź". W czasie okupacji kolejno w Służbie Zwycięstwa Polski, Związku Walki Zbrojnej Armii Krajowej. Do 1943 r. szef służby wywiadowczej i szef sztabu w Okręgu Łódzkim, od 1943 do 1945 Komendant Okręgu Śląskiego AK.

Po wojnie – nauczyciel licealny. W 1949 r. uwięziony. W 1956 r. zwolniony i zrehabilitowany. Przed przejściem na emeryturę – inspektor terenowy w zakładach INCO.

Członek Polskiego Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, Klubu Miłośników Militariów Polskich; przewodniczący Duszpasterstwa Weteranów Kawalerii i Artylerii Konnej.

Laureat nagrody im. Włodzimierza Pietrzaka.

Główne obszary badań: okres Insurekcji Kościuszkowskiej, historia działań wojennych Armii Krajowej. Autor kilkudziesięciu publikacji dotyczących powyższej problematyki.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Podziemny Śląsk* (1968); *W Armii Krajowej – w Łodzi i na Śląsku* (1969); *W Armii Krajowej na Śląsku* (1986); *Śląsk jako teren partyzancki Armii Krajowej* (1986).

Lech Wałęsa, przewodniczący NSZZ „Solidarność", elektryk. Urodzony w 1943 r. w Popowie. Absolwent Zasadniczej Szkoły Mechanizacji Rolnictwa w Lipnie.

W latach 1961-1967 (z przerwą na służbę wojskową) elektromechanik w Państwowym Ośrodku Maszynowym. W latach 1967-1976, 1980 i ponownie od 1983 r. elektryk w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, od 1976 do 1978 r. w Zakładzie remontowym Maszyn Budowlanych, a w latach 1979-1980 w Elektromontażu w Gdańsku. Wielokrotnie zwalniany i zatrzymywany za działalność polityczną i związkową.

Członek Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej w grudniu 1970 r. Współuczestnik działań Wolnych Związków Zawodowych. Organizator i przewodniczący Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w sierpniu i wrześniu 1980 r. Przewodniczący Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego w Gdańsku (1980-1981). Przewodniczący Zarządu Regionu Gdańsk w 1981 r. W latach 1980-1981 przewodniczący Krajowej Komisji Porozumiewawczej. Od 1981 do 1982 r. przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność". Od października 1987 r. przewodniczący Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność". W grudniu 1988 inicjator i współorganizator Komitetu Obywatelskiego przy przewodniczącym NSZZ „Solidarność". W lutym 1989 – na czele grupy „solidarnościowej" przy „okrągłym stole". Inicjator Koalicji Komitetu Obywatelskiego, ZSL i SD oraz nowego rządu premiera T. Mazowieckiego.

Laureat Pokojowej Nagrody Nobla oraz Europejskiej Nagrody Praw Człowieka (Strasburg), Prezydenckiego Medalu Wolności (USA) i in.

Autor książki *Droga nadziei* (1987).